

Костогрив Я.О.

Солом'янська окружна прокуратура міста Києва

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ КОРУПЦІЄЮ ТА ТРУДОВИМИ КОНФЛІКТАМИ: НА ПРИКЛАДІ КИТАЮ

У статті досліджується взаємозв'язок між корупцією та трудовими конфліктами на прикладі Китаю, зосереджуючись на аналізі причинно-наслідкових зв'язків і виявленні специфічних механізмів, що сприяють виникненню конфліктних ситуацій у трудовій сфері. Використовуючи багаторівневий підхід і статистичний аналіз панельних даних китайських міст, автори висвітлюють вплив корупції на трудові відносини, зокрема на кількість і характер трудових конфліктів.

Корупція у трудовій сфері має значний негативний вплив на ринок праці, сприяючи несправедливому розподілу робочих місць, заробітних плат і умов праці. Вона підриває довіру до ринку праці та його справедливості, що призводить до зростання незадоволення працівників і збільшує ймовірність організованих трудових протестів. Автор статті звертають увагу на китайський контекст, де антикорупційна кампанія Президента Сі Цзіньпіна, розпочата у 2012 році, створила унікальні умови для дослідження цього явища.

Статистичний аналіз показує, що викриття корупційних дій значно збільшує кількість трудових конфліктів, особливо на недержавних підприємствах, які менш захищені політичними зв'язками та перевагами. Результати також свідчать про те, що цей зв'язок найбільш виражений у багатіших містах, де рівень економічного розвитку вищий, а очікування працівників щодо справедливості на робочих місцях є більш високими.

Автор робить висновок, що боротьба з корупцією є не тільки економічною та політичною необхідністю, але й важливим елементом у зменшенні трудових конфліктів. Вони підкреслюють, що політики повинні враховувати регіональні та галузеві особливості впливу корупції на трудові дії для розробки ефективних політичних втручань. Стратегії, спрямовані на підвищення прозорості, підзвітності та етичної поведінки в державних організаціях, можуть зменшити частоту трудових конфліктів, пов'язаних з корупцією, сприяючи зміцненню довіри працівників до системи та зменшенню соціальної напруги. Тож, боротьба з корупцією повинна стати невід'ємною частиною політики управління трудовими відносинами в розвинутих країнах, зокрема в Україні, спрямованої на створення більш прозорого, справедливого та ефективного ринку праці.

Ключові слова: боротьба з корупцією, трудові конфлікти, трудові відносини, ринок праці, роботодавець, працівник, захист прав працівників, страйк.

Постановка проблеми. Корупція є глобальною проблемою, що підриває стабільність і розвиток суспільств у всьому світі. Вона впливає на різні аспекти соціального та економічного життя, включаючи ринок праці та трудові відносини. Китай, як одна з найбільших економік світу, не є винятком. Незважаючи на значний економічний розвиток, країна стикається з численними викликами, серед яких корупція займає важливе місце. Трудові конфлікти в Китаї, спричинені як економічними, так і соціальними факторами, часто ускладнюються корупційними практиками, що впливають на захист прав працівників та ефективність трудових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань запобігання та протидії

корупції приділено достатньо уваги українськими вченими. Зокрема, досліджували О.А. Гусар, Н.А. Абузарової, М.В. Преснякова, А.В. Габова, О.А. Ястребова, Д.Є. Зайков, Л.П. Амелічева, О. М. Ярошенко Проте окремі проблемні аспекти цього деструктивного явища недостатньо досліджені та вивчені.

Постановка завдання. Метою статті є дослідити взаємозв'язок між корупцією та трудовими конфліктами в Китаї, аналізуючи, як корупція впливає на виникнення та ескалацію трудових суперечок, а також визначити можливі шляхи подолання цих проблем через посилення антикорупційних заходів та покращення трудового законодавства.

Виклад основного матеріалу. Оскільки корупція широко розповсюджена проблема, що впливає

на суспільства в усьому світі, тому вона вже давно вивчається науковцями і є основним предметом занепокоєння суспільства. Її вплив пронизує всі аспекти управління, комерції та соціальної структури, часто завдаючи незмірної шкоди колективному добробуту націй. Попередні дослідження свідчать, що корупція призводить до невдоволення громадян, які, своєю чергою, висловлюють його або через прямі антикорупційні кампанії [1], або через непрямі протести, зосереджені на економічних питаннях, які називають «корупційними скаргами» [2].

Працівники або профспілки часто є джерелом життєвої сили будь-якої економіки. Вони мають вагомий підстави відстоювати свої права на робочому місці та піднімати питання, пов'язані з роботою, шляхом неформальних обговорень або офіційних скарг своїм роботодавцям. Однак, коли ці проблеми залишаються без уваги, а несправедливість, пов'язана зі словами, зберігається, працівники можуть вдаватися до колективних дій, починаючи від мирних протестів і закінчуючи рішучими страйками [4], щоб захистити свої інтереси. У багатьох суспільствах такі дії вважаються прийнятними способами відстоювання прав працівників і захищені законом.

В основі потенційного зв'язку між викриттям корупції та трудовими конфліктами лежить визнання того, що корупція не лише спотворює розподіл робочих місць, але й поглиблює нерівність в оплаті праці, сприяє експлуатації та підриває ефективність і справедливість ринків праці. Потенційний ключовий механізм, що пов'язує корупцію з трудовими діями, діє як з точки зору працівника, так і з точки зору роботодавця. З одного боку, він обертається навколо оновлених уявлень, тоді як фактичне становище працівників може не обов'язково змінюватися. Відчуття несправедливості та ерозія довіри до керівництва сприяють зростанню фрустрації та незадоволення серед працівників. Це, в свою чергу, виступає каталізатором організованих трудових протестів та інших колективних дій, спрямованих на досягнення справедливості та ініціювання значущих змін.

Корупція та трудові конфлікти у Китаї мають тісний взаємозв'язок, який проявляється через різноманітні соціально-економічні механізми. Корупція в трудовій сфері не тільки спотворює розподіл робочих місць, але й погіршує нерівність заробітних плат, сприяє експлуатації працівників і підриває ефективність та справедливість ринку праці [3].

Однією з основних причин трудових конфліктів є розкриття корупційних дій, що створює враження несправедливості серед працівників. Це призводить до ерозії довіри до керівництва та підвищення рівня незадоволення, що в свою чергу стає каталізатором організованих трудових протестів та інших колективних дій. З іншого боку, підприємства часто взаємодіють з місцевими чиновниками для отримання дозволів та ліцензій. Коли корупція викривається, ці відносини можуть зазнати напруги, створюючи перешкоди для роботодавців у вирішенні регуляторних питань і навіть призводячи до втрат в операційній діяльності [5].

Китайський авторитарний режим є важливим та цікавим прикладом для дослідження впливу розкриття корупції на трудові дії через декілька причин. По-перше, антикорупційна кампанія Президента Сі Цзіньпіна, розпочата у 2012 році, значно збільшила кількість розкритих корупційних справ, що створило квазі-експериментальні умови для дослідження. Теоретичні перспективи вказують на те, що розкриття корупції може мати подвійні ефекти на настрої та дії: викриття урядових правопорушень може підживлювати незадоволення та негативні настрої, водночас демонструючи зусилля уряду щодо боротьби з корупцією [6].

Статистичний аналіз, проведений на основі панельних даних китайських міст, показав, що розкриття корупційних дій значно збільшує кількість трудових конфліктів. При цьому найбільш значний вплив спостерігається в недержавних підприємствах, які менш захищені політичними зв'язками та перевагами, притаманними державним підприємствам. Крім того, значні міжрегіональні розбіжності вказують на те, що позитивний зв'язок між корупцією та трудовими конфліктами найбільш виражений у багатших містах [7].

Ці знахідки мають кілька практичних наслідків. По-перше, політикам слід визнати, що боротьба з корупцією не тільки відповідає економічним і політичним цілям, але й відіграє важливу роль у зменшенні організованих трудових дій. Стратегії, спрямовані на підвищення прозорості, підзвітності та етичної поведінки в державних організаціях, можуть зменшити частоту трудових конфліктів, пов'язаних з корупцією.

По-друге, розуміння регіональних та галузевих особливостей впливу корупції на трудові дії є важливим для цілеспрямованих і ефективних політичних втручань [8].

По-третє, Китай може похвалитися найбільшим у світі ринком праці з 758 мільйонами праців-

ників [5], що дає унікальну можливість дослідити зв'язок між корупцією та трудовими виступами в масовому масштабі та отримати уявлення про значну частину глобальної робочої сили.

Важливо, що викриття корупції може вплинути на роботодавців (фірми), викриваючи неетичні практики, фінансові порушення або неефективне управління в компанії. Викриття корупції може призвести до посилення уваги та недовіри з боку урядів і зацікавлених сторін, зокрема клієнтів, інвесторів і постачальників. Така підвищена увага може негативно вплинути на репутацію фірми, фінансову стабільність та відносини з регуляторними органами, що потенційно може призвести до судових позовів, штрафів або інших наслідків, які сприятимуть операційним збиткам. Крім того, розкриття фактів корупції може погіршити відносини між бізнесом та місцевими чиновниками, що вплине на здатність компаній орієнтуватися в регуляторних процесах та ефективно вирішувати проблеми на робочому місці.

Треба зауважити, що існує ймовірність, що компанії, які не є державними підприємствами і потребують більше зусиль та інвестицій для відновлення відносин, можуть непропорційно постраждати від таких викриттів [12].

Ми виявили, що викриття корупції посилює сприйняття нерівності та негативно впливає на довіру до влади. Так, розкриття інформації про корупцію негативно впливає на прибутковість та чисельність працівників недержавних підприємств, що частково пояснює трудові конфлікти, які спостерігаються в цьому секторі. Хоча існуюча література широко досліджує зв'язок між корупцією та прямими антикорупційними протестами і непрямими скаргами, вона дає суперечливі висновки. Нещодавні масові повстання в Південній Африці, Судані, Буркіна-Фасо [2] та Південній Кореї [9] підтримують пряму реакцію на корупцію. Аналогічно, протести проти економічних проблем, таких як нерівність доходів у Південній Африці [10], відсутність базових послуг у Лівані, безробіття та повільне економічне зростання в Бразилії [10], підтримують опосередковану реакцію на корупцію через скарги на корупцію.

З іншого боку, існують дослідження, які свідчать про відсутність зв'язку між сприйняттям корупції та готовністю брати участь у будь-яких формах заворушень [11].

Примітний висновок про те, що робітники в багатших районах більш гостро реагують на корупцію, суперечить поширеній думці про те, що в країнах з низьким, середнім і високим рів-

нем доходу групи з високими доходами найменш схильні до протестів проти корупції [9].

Ще одна цікава тенденція, яка заслуговує на увагу. Існуюча література свідчить, що в країнах з низьким, середнім і високим рівнем доходу групи з високими доходами найменш схильні до протестів проти корупції [9]. Однак результати свідчать про протилежне у випадку Китаю. Ми пропонуємо кілька можливих пояснень.

По-перше, посилений вплив викриття корупції на трудові заворушення в багатших регіонах може бути наслідком підвищених очікувань щодо етичної поведінки та справедливого ставлення в економічно процвітаючих регіонах. Заможніші регіони часто надають пріоритет прозорості та належному управлінню, що робить їх більш чутливими до випадків корупції. Більш поінформоване та підзвітне населення багатших регіонів може сильніше реагувати на порушення етичних стандартів, сприяючи активізації колективних дій. Крім того, члени профспілок з відносно високими заробітками можуть ризикувати своєю заробітною платою і брати участь у протестах, або ж мати більше вільного часу для цього. Перегляньте пояснення більшого впливу викриття корупції на трудові заворушення в багатших регіонах полягає в тому, що дані, отримані з Інтернету, нагтовхуються на інформаційний бар'єр, який залежить від багатства регіону.

У багатших регіонах з меншим інформаційним бар'єром випадки заворушень частіше реєструються, що сприяє більш чіткому зв'язку між викриттям корупції та трудовими заворушеннями. І навпаки, у бідніших регіонах із сильнішим інформаційним бар'єром реєстрація випадків заворушень може бути менш імовірною, що затушовує спостережуваний зв'язок. Визнаючи наявність упередженості, ми стверджуємо, що вона, швидше за все, призведе до заниження нашої оцінки, ніж до її завищення.

Ці розбіжності в результатах підкреслюють унікальність китайського контексту, де роль і структура уряду суттєво відрізняються від більшості досліджуваних країн. Крім того, ми можемо висунути припущення, що існуюча література, яка в основному зосереджена на незадоволенні широкої громадськості, може не мати прямого відношення до трудових конфліктів у Китаї.

Висновки. Таким чином, політики повинні визнати, що боротьба з корупцією не лише відповідає економічним і політичним цілям, але й відіграє ключову роль у пом'якшенні наслідків організованих трудових виступів. Тому стра-

тегії, які сприяють прозорості, підзвітності та етичній поведінці в громадських організаціях, можуть зменшити кількість трудових конфліктів, пов'язаних з корупцією.

Корупція має глибший вплив на трудові конфлікти в окремих галузях. Тому розуміння регіональних та галузевих відмінностей у впливі корупції на трудові дії має вирішальне значення для цілеспрямованого та економічно ефективного втручання в політику. Адаптація антикорупційних заходів до унікальних викликів, з якими стикаються різні галузі та регіони, може підвищити

ефективність таких ініціатив і допомогти ефективно пом'якшити трудові протести.

Тож, боротьба з корупцією повинна стати невід'ємною частиною політики управління трудовими відносинами в розвинутих країнах, зокрема в Україні, спрямованої на створення більш прозорого, справедливого та ефективного ринку праці. Це, в свою чергу, сприятиме зміцненню довіри працівників до системи та зменшенню соціальної напруги, що є важливим кроком на шляху до сталого економічного та соціального розвитку країни.

Список літератури:

1. Beyerle, S. *Curtailing corruption: People power for accountability and justice*. Lynne Rienner Publishers. (2014).
2. Lewis J. S. Corruption perceptions and contentious politics in Africa: How different types of corruption have shaped Africa's third wave of protest. *Political Studies Review*. 2021. № 19(2). pp. 227–244.
3. Jain, A. K. Corruption: A review. *Journal of Economic Surveys*. 2001. № 15(1), pp. 71–121.
4. Huang, Y., & Li, Y. Labor activism over searing heat. *Journal of Environmental Economics and Management*. 2023. № 122, pp. 1028.
5. Li, Yanjun & Bai, Yu & Hamza, Umer. Corruption disclosure and its impact on labor-related actions. 2024. 10.2139/ssrn.4737238.
6. Denyer, S. China launched an anti-corruption campaign last year. So why is its reputation getting worse? *The Washington Post*. 2014, December 2. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2014/12/02/china-launched-an-anti-corruption-campaign-last-year-it-doesnt-seem-to-be-working>.
7. Smith, D. J. Corruption complaints, inequality and ethnic grievances in post-Biafra Nigeria. In *Corruption in the Aftermath of War*. 2017. pp. 65–80. Routledge.
8. Tian, Y. The anti-corruption discourse of China: Cracking down on “tigers”. *Journal of the Humanities and Social Sciences*. № 14(4). 2021. pp. 587–610.
9. Biswas, B., & Vijaya, R. M. Who protests? An exploration of the class dimensions of anticorruption mobilization. *Governance*. 2019. № 32(4), pp. 639–655.
10. De Juan, A., & Wegner, E. Social inequality, state-centered grievances, and protest: Evidence from South Africa. *Journal of Conflict Resolution*. 2019. № 63(1), pp. 31–58.
11. Bauhr, M. Need or greed corruption. In *Good government: The relevance of political science*. 2012. pp. 68–86. Edited by Holmberg & Rothstein. Edward Elgar.
12. Brandt, L., Van Biesebroeck, J., & Zhang, Y. Creative accounting or creative destruction? Firm-level productivity growth in Chinese manufacturing. *Journal of Development Economics*. 2012. № 97(2), pp. 339–351.

Kostohryz Ya.O. THE RELATIONSHIP BETWEEN CORRUPTION AND LABOR CONFLICTS: THE CASE OF CHINA

The article examines the relationship between corruption and labor conflicts in China, focusing on the analysis of cause and effect relationships and the identification of specific mechanisms that contribute to the emergence of conflict situations in the labor sphere. Using a multilevel approach and statistical analysis of panel data from Chinese cities, the authors highlight the impact of corruption on labor relations, in particular on the number and nature of labor conflicts.

Corruption in the labor sphere has a significant negative impact on the labor market, contributing to the unfair distribution of jobs, wages and working conditions. It undermines trust in the labor market and its fairness, which leads to increased employee dissatisfaction and increases the likelihood of organized labor protests. The authors of the article draw attention to the Chinese context, where President Xi Jinping's anti-corruption campaign launched in 2012 has created unique conditions for studying this phenomenon.

Statistical analysis shows that exposure of corrupt practices significantly increases the number of labor conflicts, especially in non-state enterprises that are less protected by political connections and advantages. The results also show that this relationship is most pronounced in wealthier cities, where the level of economic development is higher and employees' expectations of fairness in the workplace are higher.

The authors conclude that fighting corruption is not only an economic and political necessity, but also an important element in reducing labor conflicts. They emphasize that policymakers should take into account regional and sectoral specificities of the impact of corruption on labor actions to design effective policy interventions. Strategies aimed at increasing transparency, accountability and ethical behavior in public organizations can reduce the frequency of corruption-related labor conflicts by helping to strengthen workers' trust in the system and reduce social tensions. Therefore, the fight against corruption should become an integral part of the labor relations management policy in developed countries, including Ukraine, aimed at creating a more transparent, fair and efficient labor market.

Key words: *fight against corruption, labor conflicts, labor relations, labor market, employer, employee, protection of employees' rights, strike.*